

Komisja Medioznawcza Polskiej Akademii Umiejętności
Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji
Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
Instytut Dziennikarstwa i Stosunków Międzynarodowych
Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
Katedra Prawa Europejskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

serdecznie zapraszają do udziału w IV konferencji naukowej z cyklu

Transmedialne i multimodalne narracje i dyskursy – postprawda, mowa nienawiści, manipulacje w nauce, kulturze, polityce i w mediach

16–17 października 2025, Gmach Polskiej Akademii Umiejętności
przy ul. Sławkowskiej 17 w Krakowie

Główne tematy konferencji koncentrują się na analizie transmedialnych i multimodalnych narracji oraz dyskursów związanych z postprawdą, mową nienawiści oraz manipulacją w różnych sferach życia społecznego, w tym w nauce, kulturze, polityce i mediach. Szczególną uwagę poświęcimy zjawisku postprawdy, które w ostatnich latach zyskało na znaczeniu jako kluczowy czynnik wpływający na sposób, w jaki informacje są odbierane i interpretowane w społeczeństwie. Analizie będą podlegały także prawne rozwiązania służące zapobieganiu tym negatywnym tendencjom, w tym regulacje krajowe i międzynarodowe dotyczące walki z dezinformacją, mową nienawiści oraz manipulacją medialną.

W obszarze **postprawdy w nauce i edukacji** omówimy wpływ dezinformacji na procesy kształcenia oraz prace badawcze, a także weryfikację wyników naukowych. Zjawisko popularyzacji nauki i wyników edukacyjnych bez rzetelnej analizy merytorycznej prowadzi do erozji zaufania publicznego do instytucji naukowych, szkół i uniwersytetów oraz manipulacji danymi naukowymi w celu osiągnięcia określonych celów politycznych lub komercyjnych. Będziemy analizować, w jaki sposób postprawda wpływa na kredyt nauki w oczach społeczeństwa oraz jakie konsekwencje niesie to dla przyszłości badań naukowych i edukacji.

W dziedzinie **kultury** przeanalizujemy przemiany narracji kulturowych w erze cyfrowej oraz ich wpływ na percepcję rzeczywistości. Zastanowimy się nad rolą sztuki i mediów w kształtowaniu postrzegania prawdy i fikcji, a także nad granicami między faktem a fikcją w twórczości artystycznej oraz wykorzystywaniem kultury do propagowania określonych ideologii i narracji. Dyskutować będziemy także o tym, jak kultura może zarówno przeciwdziałać, jak i wzmacniać zjawiska postprawdy poprzez różnorodne formy ekspresji artystycznej.

W **polityce** postprawda manifestuje się poprzez mechanizmy wykorzystywania dezinformacji w kampaniach wyborczych i debatach politycznych. Rola polityków i mediów w kształtowaniu narracji postprawdy prowadzi do dezinformacji jako narzędzia władzy i kontroli społecznej, co z kolei przyczynia się do erozji demokracji poprzez manipulację informacją i opinią publiczną. Omówimy, w jaki sposób retoryka postprawdy wpływa na decyzje wyborcze, kształtowanie politycznych narracji oraz na zaufanie obywateli do instytucji demokratycznych.

W **mediach** transformacja tradycyjnych mediów w media społecznościowe oraz rola algorytmów w tworzeniu „baniek informacyjnych” wzmacnia zjawisko postprawdy, prowadząc do rozprzestrzeniania fałszywych informacji i fake news oraz trudności w utrzymaniu etycznych standardów dziennikarskich w erze cyfrowej. Będziemy badać, jak nowoczesne technologie wpływają

na sposób, w jaki informacje są tworzone, dystrybuowane i konsumowane, oraz jakie wyzwania stoją przed mediami w kontekście walki z dezinformacją.

W kontekście postprawdy istotnym zagadnieniem jest **regulacja prawna** dotycząca fake newsów i dezinformacji. Przedmiotem debaty będą mechanizmy regulacyjne stosowane w celu zwalczania fałszywych informacji, granice wolności wypowiedzi oraz konsekwencje prawne, jakie ponoszą osoby lub podmioty odpowiedzialne za rozpowszechnianie nieprawdziwych i szkodliwych treści.

Podczas konferencji chcemy omówić także tematykę **mowy nienawiści**, analizując jej obecność w nauce, kulturze, polityce i mediach.

W nauce dyskursy nienawiści wpływają na środowisko akademickie oraz procesy badawcze, a nauka odgrywa kluczową rolę w przeciwdziałaniu mowie nienawiści. Problemy związane z cenzurą i ograniczeniami wolności słowa w kontekście badań nad mową nienawiści oraz etyczne dylematy związane z badaniem i publikowaniem kontrowersyjnych tematów zostaną szczegółowo omówione.

W kulturze przejawy mowy nienawiści w twórczości artystycznej i medialnej będą analizowane pod kątem roli kultury w propagowaniu tolerancji i przeciwdziałaniu nienawiści, z uwzględnieniem balansowania między wolnością artystyczną a odpowiedzialnością społeczną oraz stereotypów i uprzedzeń w reprezentacjach kulturowych.

W polityce mowa nienawiści jest często wykorzystywana jako strategia polityczna, co wpływa na polaryzację społeczną i polityczną. Omówimy legislacyjne wyzwania w zwalczaniu mowy nienawiści bez naruszania wolności słowa oraz społeczne i polityczne skutki retoryki nienawiści.

W mediach reprezentacja mowy nienawiści oraz rola mediów w edukacji i przeciwdziałaniu temu zjawisku będą kluczowymi tematami, z naciskiem na regulacje prawne, etyczne standardy mediów oraz wpływ mediów społecznościowych na nasilenie mowy nienawiści.

W trakcie konferencji przeanalizujemy aktualne **rozwiązania prawne** dotyczące mowy nienawiści w różnych krajach, w tym w Polsce i Unii Europejskiej. Omówimy wyzwania związane z definiowaniem w prawie mowy nienawiści, skutecznością obowiązujących przepisów oraz ich stosowaniem w praktyce. Przyjrzymy się także problemowi kolizji między wolnością słowa a ochroną przed mową nienawiści.

Kolejnym obszarem konferencji będzie **manipulacja w nauce, w kulturze, w polityce, w mediach**. W nauce, omówimy praktyki manipulacyjne w badaniach naukowych i publikacjach oraz wpływ finansowania na niezależność badań. Problemy takie jak plagiaty, fałszowanie danych i inne formy nadużyć naukowych oraz konflikty interesów w środowisku akademickim będą szczegółowo analizowane.

W kulturze manipulacyjne techniki w marketingu i reklamie kulturowej oraz wpływ mediów na kształtowanie gustów i preferencji kulturowych zostaną poddane krytycznej ocenie, wraz z rozważaniem etyki w reklamie i promowaniu produktów kulturowych oraz manipulacji emocjami i percepcją poprzez treści kulturowe.

W polityce skoncentrujemy się na strategiach manipulacyjnych stosowanych w kampaniach wyborczych i rządowych komunikatach oraz roli propagandy w kształtowaniu opinii publicznej. Zostaną poruszone tematy rozpoznawania i przeciwdziałania manipulacji politycznej oraz długoterminowych skutków manipulacji na zaufanie społeczne i instytucje demokratyczne.

W mediach omówimy techniki manipulacji informacją zarówno w mediach tradycyjnych, jak i społecznościowych, ze szczególnym uwzględnieniem roli fake newsów i deepfaków w erze cyfrowej.

Problemy związane z walką z dezinformacją i propagandą oraz odpowiedzialnością mediów za prawdziwość i rzetelność przekazywanych informacji będą kluczowymi punktami dyskusji.

Przedmiotem dyskusji będzie także analiza **regulacji prawnych** dotyczących manipulacji informacją w mediach, w tym w mediach społecznościowych. Poruszymy kwestie odpowiedzialności platform internetowych za rozpowszechnianie treści, regulacje dotyczące reklamy politycznej oraz standardy etyczne i prawne w dziennikarstwie.

Panel edukacyjny z udziałem uczniów i nauczyciel pt. „Prawda czy fikcja? Młodzież wobec postprawdy, manipulacji i mowy nienawiści”. Celem panelu jest zbadanie świadomości młodzieży w zakresie postprawdy, manipulacji informacyjnej i mowy nienawiści oraz przedstawienie wyników badań ankietowych przeprowadzonych w szkołach. Dyskusja nad metodami edukacji i przeciwdziałania negatywnym zjawiskom wśród młodych ludzi.

Panel z udziałem praktyków komunikacji społecznej.

Przewidujemy także panel z udziałem praktyków komunikacji – chcemy poddać pod dyskusję problem przekazu informacji lub jej blokowania (dezinformacji) w aktach cyberterroryzmu na przykładzie bezpieczeństwa (Cyberataki a infrastruktura krytyczna). Wytworzył się w przestrzeni publicznej obraz hakerów/terrorystów, którzy za pomocą komputerów i Internetu rozpowszechniających w mediach fałszywe informacje mogą doprowadzić do kolizji samoloty, pociągi czy samochody. Na przykład w maju 2004 roku Australijskie linie kolejowe RailCorp wstrzymały ruch 80% ogółu pociągów, gdyż zainfekowany system radiowy uniemożliwił komunikację między maszynistami a operatorami nastawnic kolejowych. Przedmiotem dyskusji będą również narzędzia prawne stosowane w walce z cyberatakami wymierzonymi w infrastrukturę krytyczną oraz konsekwencje prawne działań cyberterrorystycznych.

Do udziału w konferencji zapraszamy naukowców, badaczy oraz praktyków komunikacji społecznej do zgłaszania referatów na tematy związane z konferencją. Prace mogą obejmować teoretyczne analizy, badania empiryczne, studia przypadków oraz innowacyjne podejścia do omawianych zagadnień.

Termin zgłoszeń abstraktów upływa **30 czerwca 2025 roku**, a powiadomienia o akceptacji referatów zostaną przesłane do **15 lipca 2025 roku**. Pełne referaty należy przesyłać **do 30 sierpnia 2025 roku**.

na adres: komisja.medioznawcza@pau.krakow.pl

Szczegółowy program konferencji zostanie opublikowany na stronie internetowej konferencji **do końca września 2025 roku**. Konferencja jest wspierana przez liczne instytucje akademickie, media oraz organizacje pozarządowe działające na rzecz promowania odpowiedzialnej komunikacji i walki z dezinformacją. Dołącz do nas i weź udział w dyskusjach, które kształtują przyszłość komunikacji w erze cyfrowej!

Rada Naukowa

Prof. dr hab. Maciej Kawka
– przewodniczący

Prof. dr hab. inż. Andrzej Kozera
Prof. dr hab. Sławomir Dudzik
Dr hab. Krzysztof Gurba, prof. UKEN
Dr hab. Robert Kłaczyński, prof. UKEN
Dr hab. Marek Kochan, prof. Uniwersytetu SWPS

Komitet Organizacyjny

Dr Katarzyna Bąkowicz,
prof. Uniwersytetu SWPS – przewodnicząca

Dr Małgorzata Bulaszewska
Dr Sabina Sanetra-Półgrabi
Dr Krzysztof Sala